

מתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא קדישא של הרה"ק ה"אמרי נועם" מדז"קוב ז"ע

הרה"ק רבי מאיר מדז"קוב ז"ע נולד בשנת תקע"ט לאביו הרה"ק רבי אליעזר מדז"קוב ז"ע. בצעירותו זכה להתחנך על ברכי זקינו הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ, וכן דלה ממיימיהם של דודו הרה"ק ר' אשר ישעיה מראפשיץ והרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב ז"ע. זקנו כינהו כבר בילדותו "הגאון שלי". ושמו יצא לתהילה, וגדולי תורה הריצו אליו שאלות בהלכה, חלקם הודפסו בשו"ת "אמרי נועם".

בשולחנו הטהור של כ"ק מרן אדמו"ר ה"ישועות משה" מו"ז'ניץ ז"ע, ביומא דהילולא קדישא ח' תמוז תשע"ג, סיפר הרבי:

בצל זקני הקדוש ה"אמרי נועם" ז"ע הסתופף אברך, אחד מחסידיו ואשר התפרנס מאספקת תבואה לצבא, היה לו "זכיון" (חחה) עם אנשי הצבא, שכל התבואה הנרכשת על ידם תירכש אצלו, יום אחד נסע ה"אמרי נועם" ז"ע להתארח באחד העיירות וחסיד זה נסע עמו, בהגיעם אל היעד, התאכסן שם זקני הקדוש האמ"נ ז"ע בביתו של אחד החסידים, אשר ערך מיד סעודה גדולה לכבוד הרבי, כשאברך זה (בעל ה"זכיון") עומד מאחורי הכסא-הקדוש של רבו, באמצע הסעודה נכנס פנימה יהודי, אשר היה מלשין והכאיב הרבה ליהודים.

בתום הסעודה פנה זקה"ק האמרי נועם ז"ע אל המלשין ושאלו: מהי פרנסתך? והמלשין התחמק מלומר מהי פרנסתו (וכי יאמר לרבי שהוא מתפרנס ממלשנות?) ולפתע פנה זקה"ק ז"ע אל המלשין ושאלו: האם אתה רוצה לרכוש "זכיון" לאספקת תבואה לצבא? - מששמע החסיד (בעל ה"זכיון") את שאלת זקה"ק ז"ע שחכו עיניו, הוא הבין מיד כי רבו רוצה שה"זכיון" ימסר לדי המלשין וממה הוא יתפרנס - המלשין השיב מיד שמוכן לרכוש, וזקה"ק האמרי נועם ז"ע פנה מיד לאחור אל בעל הזכיון ואמר לו הוא (המלשין) מוכן לרכוש ממך את הזכיון, מכור לו אותו עוד היום, החסיד, ברגע הראשון נדמה לו כי עולמו חרב עליו, ללכת למכור את הזכיון, הלא הוא מכניס לו רווחים עצומים.

ואולם כפי שהיה אאמו"ר (בעל "אמרי חיים") ז"ע מתבטא: שאצל חסידים שבדורות עברו, כל מילה שיצאה מפי רבם היה זאת בעיניהם כתורת משה, והחסיד עשה כמצוות רבו ומכר את הזכיון למלשין תמורת סכום סביר, הימים ההם היו ימי מלחמה, הצבא היה זקוק לכמויות גדולות של תבואה, והמלשין רכש - למטרה זו - קרונות רבים, מלאי תבואה, אך לפתע, כעבור תקופה קצרה המלחמה הסתיימה ובעל הזכיון (המלשין) קיבל הודעה מהצבא כי אין הם זקוקים יותר לתבואה, והזכיון בטל ומבוטל, ומה היתה התוצאה? החסיד (בעל הזכיון לשעבר) לא הפסיד מאומה, ואדרבה עוד הרויח כסף רב תמורת מכירת הזכיון, והמלשין קיבל אף הוא את חלקו חכה בעונש הגון.

טוב עין הוא יבורך, ישר כח לידד בית אבא, מזכה הרבים בספריו הנפלאים, הגאון רבי אהרן פרלוב שליט"א ששלח לנו את הדברים מתוך ספריו "זכרונם לברכה"

איך הפך נער רחוב לראש כולל חשוב

לראות את האוצר הטמון בתוכו של כל אחד

סיפור נורא שסיפר הגאון הצדיק המשפיע רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א:

יהודי אחד הגיע מארצות הברית לארץ ישראל, ושמע על חבר נעורים מהישיבה שבה למדו יחדיו לפני כשלושים שנה, שכהיום הוא ראש כולל חשוב. האורח שהגיע מארצות הברית מאוד הופתע, כי הוא זוכר את אותו חבר שכהיום הוא ראש כולל, שהיה בנערותו מה שנקרא בלשון העם 'נער שוליים', ובלשון המחנכים נקרא 'נער מתמחד'. אותו בחור נזרק מכל הישיבות, ומצא את עצמו ברחוב. אותו חבר שהגיע מארה"ב, היה בטוח בעצמו כי אותו חבר שבתור בחור כבר היה לא עליכם נער נושר, ודאי כבר אין לא שום קשר לדך התורה, ולפתע לא האמין למשמע אזונו, כששמע שהוא ראש כולל חשוב. ולכן החליט לבדוק זאת בעצמו.

שעה
שעה,
נזכר אני
בזכות מי
אני כאן

כשהגיע לביתו של אותו ראש כולל, מצא מולו ראש כולל חשוב, שכל ביתו מלא ספרים, והוא עצמו תלמיד חכם מופלא. מיד כשהחלו לשוחח ביניהם, עלתה השאלה המתבקשת, איך ייתכן שבחור ירחיב כל כך התעלה לדרגות רמות ונשגבות הללו? הכניסו הראש כולל ל'חדר ספרים' שלו, והנה הוא רואה מאחורי מושבו של הראש כולל תמונה ענקית של אחד מראשי הישיבות בארה"ב. מיד הבין החבר מארצות הברית, שיש זיקה וקשר מיוחד של אותו ראש ישיבה לראש כולל זה, אך עדיין לא הבין את הקשר ביניהם, עד שראש הכולל פתח וסיפר:

לעצמי חשבון נפש, כנראה שרצון הראש ישיבה שאני יחזור להיראות כמו כל בחור ישיבה רגיל. לכן חשבתי לברוח משם כל עוד רוחי בי כדי לא להתפתות לכסף, אך מאידך הייתי זקוק לפת לחם. אותו ראש ישיבה קרא את מחשבותי, וראה את הלבטים, ומיד חזר ואמר: אתה לא צריך להתלבש ולהיראות כמו בחור ישיבה, רק להביא מחר מסכתא "בבא מציעא" ולמסור שיעור! וכך הוה, למחרת הגעתי באותם בגדים מוזנחים, שיער מופרע, מעליהם כיפה קטנה עם כמה סיכות שלא תיפול מהראש! כך התחלתי להכין שיעור, להגיד שיעור, ותוך כדי כך, כבר התלבשתי כמו 'ישיבה בוחער' מושלם! בדרך זו המשכתי והתקדמתי עוד ועוד, עד שהתחנתתי, והקמתי בית לתפארת, נהייתי אברך כולל, משם התקדמתי עד שנהייתי לראש כולל, ומרביץ תורה חשוב.

והכל בזכות ראש ישיבה זה, שלא ראה מול עיניו בחור זרוק שאין תקוה לאחוריתו, אלא ראה רק את הניצוץ של העינים שיש בו "ראש כולל" השוקד על תלמודו. זוהי תמונת הראש ישיבה התלויה אצלי בחדר, וכך יום יום, רגע רגע, שעה שעה, נזכר אני בזכות מי אני כאן, וכמה טובה אני צריך להכיר לו, ועד כמה עליו לראות את הטוב שבשני, ולא חלילה את ההיפך.

כל אדם, צריך שיהיה "גדול עומד על גביו" שמאמין בו, אם זה הורים לילדים שמשדרים לילד שהם בטוחים בו, אם זה מגיד שיעור בישיבה, או זה רב'ה בחיידר, וכדומה.

נתפלל להקב"ה, שנוכח לבנים ובנות עוסקים בתורה ובמצוות, שלא נצטרך להגיע למצב כזה, להיות 'זרוק' ורק אחר כך להיות ראש כולל, שנלך בתלם מן הרגע הראשון ועד הרגע האחרון.

(מתוך הפתיחה לשיעור, כ"א - כ"ב אייר, יבמות עו-עז)

העצה של הרבי הקדוש לזרעא חיא וקיימא

השבוע נלמד בעז"ה בדף היומי (יבמות קטז): "רוב נשים מתעברות ויולדות". פעם אחת באו לפני האדמו"ר הרבי הקדש מרן "השפע חיים" מצאנז ז"ע זוג מירושלים, אשר לדאבון לב היו חשוכי ילדים, באו בבכי לבקש ברכה שיזכו לזרע של קיימא. אמר מרן הרבי לבעל שיקבל על עצמו לטפל בעניני העירובין בעירו, ובלשון מליצה אמר לו באדיש "בְּזִכּוֹת דו וְעֵסֶט טָאן מְעַן זָאל קְעִינען טְרָאגן, וְעֵסֶט זי אױך טְרָאגן" - בזכות שתנתקן שיוכלו לטלטל אף אשתך תוכל לטלטל [באדיש 'טראגן' לשון נופל על לשון]. ואכן כך הוה, הבעל קיבל על עצמו לתקן את עניני העירובין בעירו, ובזכות זה נועשו בני הזוג בילדים.

כל ילד יודע את דברי רש"י הק' בתחילת פרשת בחוקותי "הא מה אני מקיים" אם בחוקותי תלכו" שתהיו עמלים בתורה", אך זה איננו הרש"י היחיד על עמל התורה, ישנו רש"י נוסף באותו פסוק "את מצותי תשמורו - הו עמלים בתורה". ובאור החיים הק' ישנם מ"ב פירושים על "אם בחוקותי תלכו", לימוד התורה בעמל ויגיעה היא גזירת המלך. וחשבתי לעצמי בחמלת ה' עלי, כי מי שלומד "דף היומי" בקביעות, ולא פספס אפילו דף אחד במסכת יבמות של הבנה בצרות וצרות צרותיהן" הרי הוא קיים עמילות בתורה. וכמו שמובא בגמרא (ב"ק ז.) "קיים זה כל מה שכתוב בזה", יהודי שמקפיד על לימוד הדף היומי, הרי הוא יכול להיות בבחינת "יגבה לבו בדרכי ה'". כמו שאמר דורשי רשומות על מה שנאמר בפסוק (זכריה פרק ט) כי המשחית יהיה "עני ורוכב על חמור" - עני ראשי תיבות, עירובין, נדה, יבמות - אשר הם המסכתות הקשות שבש"ס, ובעזרת ה' נזכה למה שנאמר המשך הפסוק "גילי מאד בת ציון הרעיית בת ירושלים הנה מלפך יבוא לך צדיק ונושע הוא עני ורכב על חמור ועל עיר בן אנתות".

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

בירושלמי מובא לשון "אימתי היא חייכם, בשעה שאתם יגיעים בה", באיזה תשוקה מנהיג ישראל יגע בתורה הק', באיזה להט הוא שקוע בתורה הק'. הפסוק אומר (עמוס ח, יא) "הנה ימים באים וגו' לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה'", זה מה שחשבתי הלילה כשראיתי את מנהיגי ישראל, המנורה הטהורה **הוד כ"ק מרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א**.

להיות בחול המועד פסח בביהמ"ד הגדול של בעלזא בירושלים, זה בבחינת "צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה". כשמרן שליט"א נכנס לביהמ"ד, רואים בלי עין הרע אלפי יהודים שהתענוג הרוחני והגשמי שלהם בחול המועד, הוא לא לנסוע לגן החיות, אלא לבוא למנחה-מעריב בביהמ"ד. בין מנחה למעריב דיברתי בלימוד עם ידידי הגבאי המסור ר' מיכל פירר שליט"א, ר' מיכל מפנה לי מקום לידו, כשלפנינו יושב בחור כבן 17, ובמוחש אפשר לראות כיצד הבחור חי את מסכת יבמות כמו "אשרי יושבי ביתך". לשמוע את מרן שליט"א סופר בדביקות 'ספירת העומר', לעבור ולהתברך לאחר מעריב בברכת גוט-מועד.

כשהגעתי לבעלזא, פגשתי אברכים שלא ראיתי אותם מעל שלושים שנה, אנשים שאין להם בעולמם אלא תורה ועבודה ו'הערכיית' [התרוממות הרוח]. כשעברתי אצל מרן שליט"א לאחר התפילה, הגבאי הגיש לפניו מסכת פסחים, ולפני שמרן שליט"א צלל לסוגיות הגמרא בפרק 'כיצד צולין', זכיתי לדקות נצחיות שיתנו לי בסייעתא דשמיא כח רוחני לכל החיים. מרן מתעניין על הגליון "מתיקות הדף היומי", על הספר "מתיקות הדף היומי" שזה עתה יצא לאור, וכן על השיעורים מידי יום יום. אני מספר על הקשר של מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצ"ל לגליון "מתיקות הדף היומי", מרן שליט"א מברך אותי שהספר ייחטף ויתקבל בכל תפוצות ישראל.

פניתי ואמרתי למרן שליט"א, שאני רוצה להתברך לדבר מאוד אישי, עוד לפני שהצגתי את העניין, הרבי כבר פונה ומברך אותי בפתרון סופי לבעיה, בבחינת "ישועתך קרובה". הוספתי ואמרתי למרן שליט"א שאבוא בקרוב לבשר בשורות טובות. כשפגשתי לאחר מכן איזה חסיד בעלזא, אמרתי לו, הרבי הוא אבא מסור אוהב, שעוד טרם שיפתח הבן לספר את הבעיה, האבא כבר יודע את הבעיה, את הפתרון לבעיה באופן הטוב ביותר...

אמנם זכיתי להתברך מיד לאחר תפילת מנחה, אך כבר לא יכולתי להיפרד מן המקום, ונשארתי שם לתפילת מעריב. שם פגשתי את נכדו של מרן שליט"א הרה"ג רבי לייבל צויבל שליט"א שיגע בתורה יומם ולילה. הוא פונה ואומר לי, דע לך שזכית לדבר נדיר, כי אצל הרבי אהבת התורה הוא דבר שאין לו גבול, כל מה שזכית מפני שאתה מוכה את הרבים. זאת גם זכיתי לראות בעיניי, כיצד הרבי יושב ומחזיק את הגמרא הכבידה בידי, ואינו מניח אותה על הסטנדר שמולו. מיד לאחר מעריב, עברו אלפים מכל הגוונים של כלל ישראל, כדי להתברך מפי מרן שליט"א.

זו איננה זכות רק עבור חסידי בעלזא, אלא זכות עבור כל כלל ישראל, שיש לעם ישראל מנהיגי תורה גדולים כאלה.

(מתוך פתיחה לשיעור, י"ח ניסן, יבמות מג.)

כ"ק מרן הרבי מבעלזא שליט"א בקבלת הספר החדש מתיקות הדף היומי

מקולמוסם של הקוראים

שלום וברכה!

לכבוד הגליון החשוב מתיקות הדף היומי, בעקבות מה שכתבתם בגליון בנושא חשיבות סעודת ברית, ברצוני לשתף אתכם בסיפור ששמעתי מפי אבי מורי הגאון הצדיק המגיד הנודע רבי אריה שכטר זצ"ל.

במוצאי שבת אחד נקלע אבי מורי זצ"ל, לבית שבו ישבו זקנים מחסידי סלונים, ואכלו סעודת מלוח מלכה. סיפרו שם סיפורי צדיקים, ואחד הסיפורים ששמע מהם, גרם לו להתרגשות גדולה. וכך הוה מעשה, הורים לחבור ירא שמים פנו להגאון הצדיק רבי מוטל סלונים, מה העצה שיכולים הם לעשות כדי לגרום לו לאהוב את התורה הק'. שאל אותם רבי מוטל, האם בסעודת הברית של אותו בחור נתנו לקהל הסועדים לאכול בהמה פליש - בשר בהמה? הוררים נענו בשלילה, כי אכן לא נתנו למשתתפים בשמחה לאכול בשר בהמה.

יען להם ר' מאטל, אם כן זאת הסיבה שהבחור אינו אוהב ללמוד, ולפיכך עליכם לערוך סעודת השלמה,

מאוצרות הפרשה

זאת חוקת התורה וגו' ויקחו אליך פרה אדומה תמימה. מסופר בגמרא (קידושין ל.) את הסיפור הידוע על דמא בן נתינה, שכיבד את אביו ולא העיר אותו משנתו כדי למכור אבן יקרה לגדולי ישראל תמורת עשרים וארבעה אלף דינרים, וכשכר על זה נולדה לו פרה אדומה אשר מכר אותה הון רב לחכמי ישראל.

ידועה תמיהתו של הרה"ק החידושי הרי"מ מגור זי"ע, מדוע זכה דמא בן נתינה דוקא לשכר כזה של פרה אדומה, ולא לשכר אחר, או לשאר מתנות מן השמים. והתירוץ הוא, שבאותה שעה שהתגבר דמא בן נתינה שלא להעיר את אביו, החלו מלאכי השרת לקטרג, הכיצד ייתכן שגוי שאינו מצווה על כיבוד אב יכבד את אביו כל כך, ואילו בני ישראל שמצווים על מצוה של כיבוד אב אינם מתגברים על יצרם? לפיכך, גמל הקדוש ברוך הוא עם דמא בן נתינה דוקא בשכר של פרה אדומה, שהיא "חוק בלי טעם", כלומר, הגוי התגבר על יצרו במצות כיבוד אב אשר יש לה טעם, ובני ישראל מבזבזים הון רב על חוק בלי טעם...

ולתת למשתתפי הסעודה לאכול בשר בהמה, וכך בנכס יקבל טעם בלימוד התורה הק', ויאהב ללמוד את התורה הק'. ואכן כך עשו ההורים, ערכו סעודת השלמה גדולה, ונתנו למשתתפי הסעודה לאכול בשר בהמה, ולאחר תקופה קצרה החל הבחור לקלוט את דברי הגמרא, וקיבל טעם חדש בלימוד, ונעשה למתמיד גדול.

כשאבי מורי זצ"ל סיפר את הסיפור לחברותא שלו הגאון הצדיק רבי שמואל אהרן לידר זצ"ל, מחשובי חסידי סלונים, פתח ואמר כי הלא דברים הללו מפורשים בדברי המהרש"א על מה שנאמר בפסוק (תהלים ג, ה) "אֶסְפוּ לִי חֲסִידֵי כְּרִיתֵי בְרִיתִי עָלַי זָבַח:", כי בסעודת ברית שהם "כורת בריתי", הרי זה צריך להיות "עלי זבח" - שנחשב הוא כמו הקרבת זבח להקב"ה על המזבח, והרי הזבח שעל המזבח הוא בשר בהמה דוקא, לכן בסעודת ברית צריכים לאכול דוקא בשר בהמה.

מאז שמע אבי מורי את הסיפור, על אף שהיה מאוד מודקק ומולח בעצמו את הבשר, ואוכל משחיטה מיוחדת שלו, היה מקפיד שכשיש סעודת ברית אצל כל אחד מיוצאי חלציו, שיאכלו בשר בהמה דוקא.

בהוקרה והערכה

בנו - המוהל הרב יעקב שכטר, בני ברק

נקודה למחשבה:

כמו פרה אדומה אשר היא 'מטהר טמאים ומטמא טהורים', כך גם לימוד התורה, כי זכה - נעשית לו התורה לסם חיים, ואם חלילה לא זכה - נעשית לו סם המות ח"ו (הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע)